

Қосымшасы 4
АЭжБУ Академиялық саясаты
АЭжБУ Фылыми кеңесінде
(№17 хаттама) 03.08.2020 ж. бекітілді

"ҒУМАРБЕК ДӘУКЕЕВ АТЫНДАҒЫ АЛМАТЫ ЭНЕРГЕТИКА ЖӘНЕ БАЙЛАНЫС УНИВЕРСИТЕТІ" КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АҚ-ДА КРЕДИТТІК ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ БОЙЫНША ОҚУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТАҮРУ ЕРЕЖЕСІ

Ережеде негізгі келесі ұғымдар мен аныктамалар қолданылады:

«АЭжБУ» КЕАҚ – «Алматы энергетика және байланыс университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы;

академиялық ұтқырылыш – білім алушыларды немесе оқытушы-зерттеушілерді белгілі бір академиялық кезеңге (семестр немесе оқу жылы) басқа жоғары оқу орнына (ел ішінде немесе шетелде) академиялық кредиттер түрінде игерген білім беру бағдарламаларын, пәндерін міндепті түрде қайта сынап ретінде тапсыра отырып ез ЖОО-сында немесебасқа ЖОО-да білімін жалғастыру немесе зерттеулер жүргізу үшін аудиностыры;

академиялық еркіндік – білім беру процесінің субъектілеріне таңдау компоненті пәндері, оқытудың қосымша түрлері бойынша білім мазмұнын дербес анықтау үшін және білім алушылардың, оқытушылардың шығармашылық дамуына және оқытудың инновациялық технологиялары мен әдістерін қолдануға жағдай жасау мақсатында білім беру қызметін ұйымдастыру үшін ұсынылатын білім беру процесі субъектілерінің өкілеттіктер жиынтығы;

академиялық күнтізбе (Academic Calendar) – оқу жылы бойына демалыс күндерін (каникулдар мен мерекелерді) көрсете отырып, оқу және бақылау іс-шараларын, кәсіби практикаларды өткізу күнтізбесі;

оку процесінің кестесі – теориялық оқытудың практиканың барлық түрлерінің, білім алушылардың курстар бойынша аралық және қорытынды аттестаттаудың кезектілігі мен кезектілігін айқындайтын, демалыс күндерін (каникул және мереке күндерін) көрсете отырып, күжат;

академиялық кредит (credit, Credit, Credit-hour) – білім алушының және (немесе) оқытушының ғылыми және (немесе) оқу жұмысының қолемін өлшеудің біріздендірілген бірлігі;

академиялық комитет - еңбек нарығының қажеттіліктеріне сәйкес білім беру бағдарламаларын жобалаумен, әзірлеумен және жетілдірумен айналысадын ЖОО-ның алқалы органды;

академиялық кезең (Term) (терм) - семестр, триместр, тоқсан сияқты үш нысандың біреуін білім беру үйімі өзі белгілейтін теориялық оқу кезеңі;

білім алушының академиялық рейтингі (Rating) (рейтинг) - аралық аттестаттау нәтижелері бойынша құрылатын, пәндердің және (немесе) модулдердің оқу бағдарламасын және оқу қызметінің басқа түрлерін білім алушылардың менгеру деңгейінің сандық көрсеткіші;

академиялық сагат – оқу сабактарының немесе оқу жұмысының басқа түрлерінің қолемін өлшеу бірлігі, 1 академиялық сагат 50 минутқа тең, академиялық күнтізбені (оку процесінің кестесін), оқу сабактарының кестесін жасау кезінде, өтілген оқу материалын жоспарлау мен есепке алуда, сондай-ақ педагогикалық жүктемені жоспарлау және оқытушының жұмысын есептеу кезінде пайдаланылады;

белсенді үлестірмелі материалдар (БҮМ) (Hand-outs) - білім алушының тақырыпты шығармашылықпен табысты менгеру үшін оқу сабактарында таратылатын көрнекі безендірілген материалдар (дәріс тезистері, сілтемелер, слайдтар, мысалдар, гlosсарийлер, өз бетінше жұмыс істеуге арналған тапсырмалар);

оку жетістіктерін бағалаудың балдық рейтінгтік әріптік жүйесі - халықаралық тәжірибеде қабылданған әріптік жүйедегі сандық эквивалентіне сәйкес келетін және білім алушылардың рейтінгін белгілеуге мүмкіндік беретін балл түріндегі оқу жетістіктерінің деңгейін бағалау жүйесі;

екі дипломдық білім беру - қос тең бағалы диплом немесе бір негізгі және екінші қосымша диплом алу мақсатында, екі білім беру бағдарламалары мен оқу жоспарлары бойынша оқу

мүмкіндігі;

Еуропалық трансферт (аудару) және кредиттер жинау жүйесі (ECTS) - студенттің шетелде алған кредиттерін өзі оқытын білім беру үйіміна оралғанда дәреже алу, сондай-ақ білім беру бағдарламасы шенберінде кредиттер жинау үшін есептелеңтін кредиттерге аудару тәсілі;

оку пәнніне жазу (Enrollment) - білім алушыларды оку пәндеріне тіркеу рәсімі;

жеке оку жоспары - білім беру бағдарламасы (ТЖКОБ үйімдары үшін үлгілік және оку жұмыс жоспары негізінде) мен элективті пәндер каталогы және (немесе) модульдер негізінде әдвайзердің көмегімен білім алушы әр оку жылына дербес қалыптастырытын оку жоспары;

жеке білім беру траекториясы - бұл тиісті білім беру бағдарламасы шенберінде білім алушы өз бетінше айқындастырып оку пәндерінің және оку жұмысының өзге де түрлерінің тізбесі;

білім алушыларды қорытынды аттестаттау (Qualification Examination) - тиісті білім деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес білім беру бағдарламасында көзделген оку пәндерінің және (немесе) модульдерінің көлемін және оку қызметінің басқа түрлерін білім алушылардың игеру дәрежесін анықтау мақсатында еткізілетін рәсім;

элективті пәндер каталогы (бұдан әрі – ЭПК) - оку мақсатын, негізгі бөлімдерін және күтілетін оку нәтижелерін көрсете отырып, олардың қысқаша сипаттамасын қамтитын жоғары оку орны компоненті мен таңдау компонентінің барлық пәндерінің жүйеленген аннотацияланған тізбесі;

кредиттік үткірлық - білім алушыларды өзі оқытын ЖОО-да окуын жалғастыру шенберінде - академиялық кредиттерді жинақтау мақсатында шетелге белгілі бір шектеулі оку немесе тағылымдама кезеңіне орын ауыстыру (үткірлық фазасынан соң студенттер окуын аяқтау үшін өзі оқытын білім беру үйіміна оралады);

оқытудың кредиттік технологиясы - білім алушылардың пәндерді және (немесе) модульдерді зерделеу дәйектілігін академиялық кредиттер жинақтай отырып, таңдауы және дербес жоспарлауы негізінде оқыту;

модуль - дербес, білім беру бағдарламасының құрылымдық элементін оқыту нәтижелері тұрғысынан аяқталған, айқын қалыптастан, білім алушылар менгеретін білім, іскерліктер, дағдылар, құзыреттер және бағалаудың барабар критерийлері;

модульдік оқыту - білім беру бағдарламасының модульдік құрылымы, оку жоспары және оку пәндері негізінде оку процесін үйімдастыру тәсілі;

бейресми білім беру-оку орнын, мерзімі мен нысанын есепке алмай көрсетілетін білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдар жүзеге асыратын білім беру түрі және оку нәтижелерін раставтын құжат берумен катар жүреді.

Тіркеуінің оғисі - оку пәндеріне тіркеумен, менгерілген кредиттерді есепке алумен және кайта есептеумен, білім алушылардың оку жетістіктерін бакылаудың барлық түрлерін үйімдастырумен, академиялық рейтингті есептеумен және олардың оку жетістіктерінің бүкіл тарихын жүргізумен айналысатын Академиялық қызмет;

педагогикалық жүктеме – оқытушының жеке жұмыс жоспарына және лауазымдық нұсқаулығына сәйкес оку жұмысын орындау үшін оның жұмыс уақытын өлшеу;

постреквизиттер (Postrequisite) (постреквизит) - зерделеу үшін қажет етілетін білімдер, іскерліктер, дағдылар және осы пәнді зерделеу аяқталған соң игерілетін құзыреттер қажет етілетін пәндер (модулдер) және оку жұмысының басқа түрлері;

пререквизиттер (Prerequisite) (пререквизит) - пәндер және (немесе) модульдер және зерделенетін пәнді игеруге қажетті білімнен, іскерлікten, дағдылар мен құзыреттерден тұратын оку жұмысының басқа түрлері;

оқыту нәтижелерін тану – білім беру тәжірибесінің, құзыреттілік пен білім жиынтығының нәтижелерін ресімдеу процесі;

жұмыс оку бағдарламасы (Syllabus) - оқытушының пәннің және (немесе) модульдердің сипаттамасын, мақсаттары мен міндеттерін, оның қысқаша мазмұнын, тақырыптарын және оларды зерделеу ұзақтығын, өзіндік жұмыс тапсырмаларын, консультациялар уақытын, білім алушылардың білімін тексеру кестесін, оқытушының таланттарын, білім алушылардың білімін бағалау саясатын және әдебиеттер тізімін қамтитын оку бағдарламасы;

оку жұмыс жоспары – АЭЖБУ жоғары және жоғары оку орнынан кейінгі білім беру бағдарламалары мен білім алушылардың жеке оку жоспарлары негізінде дербес әзірлейтін құжат;

оқыту нәтижелері – білім алушылардың білім беру бағдарламасын менгеру бойынша алған, көрсететін білімдерінің, машиқтарының, дағдыларының бағалаумен расталған көлемі және

калыптастан құндылықтар мен қатынастар;

білім алушының өзіндік жұмысы (бұдан әрі - БӨЖ) - өз бетінше окуга берілген, оку-әдістемелік әдебиеттермен және ұсынымдармен қамтамасыз етілген, тест, бақылау жұмыстары, коллоквиумдар, рефераттар, шыгармалар мен есеп берулер түрінде бақыланатын, оку нәтижелеріне қол жеткізуге бағытталған тақырыптардың белгілі бір тізбесі бойынша жасалатын жұмыс; білім алушының санатына қарай ол студенттің өзіндік жұмыстары (бұдан әрі - СӨЖ), магистранттың өзіндік жұмыстары (бұдан әрі - МӨЖ) және докторанттың өзіндік жұмыстары (бұдан әрі - ДӨЖ) болып бөлінеді; БӨЖ-нің бүкіл көлемі білім алушыдан күнделікті өзіндік жұмыс атқаруды талап ететін тапсырмалармен расталады;

оқытушының жетекшілігімен жүргізілетін білім алушының өзіндік жұмысы (бұдан әрі - ОБӨЖ) - жеке кесте бойынша оқытушының жетекшілігімен жүргізілетін білім алушының жұмысы білім алушының санатына қарай ол: оқытушының жетекшілігімен жүргізілетін студенттің өзіндік жұмысы (бұдан әрі - ОСӨЖ) және оқытушының жетекшілігімен жүргізілетін магистранттың өзіндік жұмысы (бұдан әрі - ОМӨЖ) және оқытушының жетекшілігімен жүргізілетін докторанттың өзіндік жұмысы (бұдан әрі - ОДӨЖ) болып бөлінеді;

улгерімнің орташа балы (*Grade Point Average - GPA*) - таңдал алған бағдарлама бойынша белгілі бір оку кезеңі ішінде білім алушының қол жеткізген білім деңгейінің орташа өлшемді бағасы (осы оку кезеңі ішіндегі кредиттердің жалпы санына пәндер бойынша аралық аттестаттау бағалары балдарының сандық эквивалентіндегі кредиттердің жалпы сомасының қатынасы);

транскрипт (*Transcript*) (транскрипт) - кредиттер мен бағаларды көрсететін тиісті оку кезеңі ішіндегі игерілген пәндер тізбесі мен оку жұмысының басқа түрлерінен құралған құжат;

тыютор - студентке накты пәнді және (немесе) модульді игеруге көмектесетін академиялық консультант рөлін атқарушы оқытушы;

білім алушының оку жүктемесі – білім беру бағдарламасының мақсаттарына сәйкес оқытушың белгілі бір нәтижелеріне қол жеткізу үшін қажетті барлық оку қызметін (дәрістерге, семинарларга, практикалық және зертханалық сабактарға қатысу, бақылау, курстық жұмыстарды, рефераттарды, эсселерді, жобаларды, кәсіптік практиканың барлық түрлерін орындау, емтихандарды дайындау және тапсыру, дипломдық жұмыстарды/жобаларды, магистрлік және докторлық диссертацияларды жазу, тағылымдамалар мен өзіндік жұмыс) аяқтау үшін талап етілетін академиялық кредиттердегі уақытты өлшеу;

білім алушылардың оку жетістіктері – білім алушылардың оку процесінде алатын және жеке тұлғаның қол жеткізген даму деңгейін көрсететін білімі, іскерліктері, дағдылары мен құзыреттері;

эдвайзер (*Advisor*) - тиісті білім беру бағдарламасы бойынша білім алушының академиялық тәлімгері қызметін атқаратын, оку траекториясын тандауға (жеке оку жоспарын қалыптастыруға) және оку кезеңінде білім беру бағдарламасын игеруге жәрдемдесетін оқытушы;

элективті пәндер - жогары оку орны компонентіне және белгіленген академиялық кредиттер шенберінде тандау компонентіне кіретін, білім алушының жеке дайындығын көрсететін, накты өнірдің әлеуметтік-экономикалық даму ерекшелігі мен қажеттіліктерін ескеретін оку пәндері, қалыптастанғылыми мектептер;

негізгі білім беру бағдарламасы (*Major*) - негізгі құзыреттерді қалыптастыру мақсатында білім алушы айқындаған білім беру бағдарламасы;

қосымша білім беру бағдарламасы (*Minor*) – білім алушы қосымша құзыреттерді қалыптастыру мақсатында зерделеу үшін айқындаған пәндердің және (немесе) модульдердің және оку жұмысының басқа да түрлерінің жиынтығы.

Қысқартулар

НП-негізгі пәндер;

ОЖСБ - оку жетістіктерін сырттай бағалау;

МАК - мемлекеттік аттестаттау комиссиясы;

МЖМБС-мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты;

ҰБТ - ұлттық бірліктік тестілеу;

ИКТ-Инфокоммуникациялық технологиялар;

ЖОЖ-Жеке оку жоспары;

ТКТ-талапкерлерді кешенді тестілеу;

КТО-Кредиттік оқыту технологиясы;

ЭПК - Элективті пәндер каталогы;
ГЭЖ-Фылыми-зерттеу жұмысы;
СГЭЖ-студенттің ғылыми-зерттеу жұмысы;
МК-міндettі компонент;
ЖБП-Жалпы білім беру пәндері;
БББ -білім беру бағдарламасы;
БД-бейіндеуші пәндер;
ДК-дербес компьютер;
ЭК-электрондық каталог;
ПОК-профессор-оқытушылар құрамы;
ОЖЖ - оқу жұмыс жоспары;
СӨЖ-студенттердің өзіндік жұмысы;
СОӨЖ-оқытушының жетекшілігімен жүргізілетін студенттердің өзіндік жұмысы;
ОКП- оқу-көмекші персонал;
ОӘК- оқу-әдістемелік комиссия;
ПОӘК-пәннің оқу-әдістемелік кешені;
ПОӘК-білім беру бағдарламасының оқу-әдістемелік кешені;
АМД-академиялық мәселелер жөніндегі департамент;
ФӘК-ғылыми-әдістемелік кеңес;
АТД-Акпараттық технологиялар департаменті.

1. Оқытудың кредиттік технологиясы бойынша оқу процесін үйімдастыру

Қазақстан Республикасы Білім беру үйімдарының білім беру бағдарламаларын халықаралық тану, білім алушылар мен оқытушылардың академиялық ұтқырылғын қамтамасыз ету, білім берудің барлық деңгейлерінің сабактастыры қағидатын іске асыру, сондай-ақ АӘжБУ-да білім беру сапасын арттыру үшін бірыңғай кредиттік оқыту технологиясы пайдаланылады. Білім берудің барлық деңгейлері мен олардың бағдарламалары бойынша бұрын игерілген академиялық кредиттерді жинақтауды және аударуды қамтамасыз ететін және оқыту, оқыту және бағалау процестерінің ашықтығы қағидатына негізделген студентке бағдарланған жүйе кім болып табылады.

Кто бойынша АӘжБУ-да оқу процесін үйімдастырудың негізгі міндеттері::

- 1) білім көлемін біріздендіру;
- 2) оқытуды барынша дараландыру үшін жағдай жасау;
- 3) білім алушылардың өзіндік жұмысының ролі мен тиімділігін күшету;
- 4) білім алушылардың оқу жетістіктерін оларды бақылаудың тиімді және ашық рәсімдері негізінде анықтау.

Кім кіреді:

- 1) әрбір пән және оқу жұмысының басқа түрлері бойынша білім алушылар мен оқытушылардың еңбек шығындарын бағалау үшін академиялық кредиттер жүйесін енгізу;
- 2) білім алушылардың ЖОЖ-ны калыптастыруға тікелей қатысуын қамтамасыз ететін ЭПК-га енгізілген пәндерді және (немесе) модульдерді таңдау еркіндігі;
- 3) пәндерге тіркелу кезінде білім алушылардың оқытушыны таңдау еркіндігі;
- 4) білім беру траекториясын таңдауда білім алушыларға жәрдемдесетін әдвайзерлерді оқу процесіне тарту;
- 5) оқытудың интерактивті әдістерін қолдану;
- 6) білім беру бағдарламасын менгеруде білім алушылардың өзіндік жұмысын жандандыру;
- 7) оқу процесін үйімдастыруда, білім беру бағдарламаларын калыптастыруда институттар мен кафедралардың академиялық еркіндігін қамтамасыз етеді;
- 8) оқу процесін қажетті оқу және әдістемелік материалдармен қамтамасыз ету;
- 9) білім алушылардың оқу жетістіктерін бақылаудың тиімді әдістері;
- 10) әрбір оқу пәні және оқу жұмысының басқа түрлері бойынша білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік жүйесін пайдалану.

Кто білім алушының оқу нәтижелеріне қол жеткізуге бағытталған оқытудың жеке білім беру траекториясын таңдауы және дербес жоспарлауы негізінде жузеге асырылады.

1.1 Білім беру бағдарламалары мен оқу жоспарлары

Білім беру бағдарламаларын (бұдан әрі-ББ) әзірлеу процесі академиялық комитеттерге жүктеледі. Академиялық комитеттердің мақсаты кәсіптік стандарттарға, жұмыс берушілердің таланттарына және студенттердің үміттеріне сәйкес құзыреттілік тәсіл негізінде ББ жобалау, әзірлеу және жетілдіру болып табылады.

Академиялық комитеттердің құрамына тиісті даярлау бағыты (білім беру бағдарламалары) бойынша тәжірибелі оқытушылар, жұмыс берушілер, жұмыс берушілердің салалық қауымдастырының оқілдері, білім алушылар және басқа да мұдделі тараптар кіреді.

Оқу жоспарлары үш нысанда әзірленеді:

- 1) модульдік оқу жоспарлары
- 2) Жеке оқу жоспарлары (бұдан әрі - ЖОЖ);
- 3) оқу жұмыс жоспарлары (бұдан әрі - ОЖЖ).

Әрбір ББ бойынша элективті пәндер каталогы (бұдан әрі – ЭПК) әзірленеді.

ЭПК білім алушыларға жеке білім беру траекториясын қалыптастыру үшін элективті оқу пәндерін баламалы таңдау мүмкіндігін қамтамасыз етеді. Білім беру бағдарламасы және ЭПК негізінде білім алушылар әдвайзерлердің көмегімен ЖОЖ-ны әзірлейді.

ЖОЖ білім алушының жеке білім траекториясын анықтайды. ЖОЖ-га міндетті компоненттің (ЖАҚ), жогары оқу орны компоненттің (ЖЖ) және таңдау компоненттің (ТК) пәндері мен оқу қызметтің түрлері (практика, ғылыми-зерттеу / эксперименттік-зерттеу жұмысы, қорытынды аттестаттау нысандары) енгізіледі.

Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі немесе жогары білім немесе 12 жылдық жалпы орта білім (оның ішінде НЗМ) базасында оқу мерзімі қысқартылған білім беру бағдарламаларының білім алушысы):

1) міндетті түрде қайта есептелецін және оның транскриптіне енгізілетін оқытудың кол жеткізілген інтижелеріне, алдыңғы білім беру деңгейінде менгерілген пререквизиттерге байланысты өзінің Жеке оқу жоспарын қалыптастырады;

2) қолданыстағы білім беру бағдарламасының негізінде ЖОО дербес айқындастын жеке оқу мерзімдері мен білім беру бағдарламасының көлемі болады.

ЭПК, ЖОЖ, ОЖЖ қалыптастыру және бекіту тәртібі:

ББ кәсіптік стандарттар негізінде ББ әзірлеу туралы ереже негізінде әзірленеді.

ЭПК-ны білім беру бағдарламасының басшысы қалыптастырады және оны тиесілілігі бойынша институт директоры бекітеді.

ЖБТ-ны білім беру бағдарламаларының басшысы қалыптастырады және оны ректор бекітеді.

ЖОЖ студент қалыптастырады және оны институт директоры бекітеді;

ОЖЖ оқу жүктемесін есептеу үшін қызмет етеді, оны бітіруші кафедра қалыптастырады және АҚ жөніндегі проректор бекітеді.

Оқытудың кредиттік технологиясы бойынша оқу процесін үйімдастыру кезінде әрбір оқу пәнінің көлемі академиялық кредиттердің бүтін санын құрауы тиіс. Бұл ретте пән, әдетте, кемінде 5 академиялық кредит көлемімен бағаланады. Ерекшелік ретінде пәнде 3-4 академиялық кредитке бағалауга жол беріледі. Дене шынықтыру, тілдерді қоспағанда, әрбір оқу пәнінің қайталанбайтын бір атаву болуы тиіс.

Оқу пәндерінің мазмұны Улгілік оқу бағдарламаларымен және (немесе) жұмыс оқу бағдарламаларымен (силлабустармен) айқындалады.

Улгілік оқу бағдарламалары (бұдан әрі-Уоб) бакалавриатта ЖОЖ циклінің міндетті компоненттің пәндері бойынша әзірленеді және оны білім беру саласындағы уәкілдегі орган бекітеді.

Оқу жұмыс бағдарламалары (силлабустар) білім беру бағдарламасының барлық пәндері бойынша әзірленеді. Университетте талаптардың барлық қажетті түрлері көрсетілген үлгілік (ен төмөнгі) Силлабус бекітілген.

Кәсіптік практикалар, дипломдық жұмыстар (жобалар), магистрлік/докторлық диссертациялар (жобалар) білім беру бағдарламасының тиісті модульдеріне енгізіледі. Бұл ретте кәсіптік практиканың әрбір түрі әртүрлі модульдерге жатқызылуы мүмкін.

Оқытудың негізгі циклі жүргізілетін білім беру бағдарламасы-бұл (Major), оны негізгі құзыреттерді қалыптастыру мақсатында білім алушы анықтайды.

Қосымша білім беру бағдарламасы (Мінор) – білім алушы қосымша құзыреттердің қалыптастыру мақсатында зерделеу үшін айқындаған пәндердің және (немесе) модульдердің және оку жұмысының басқа да түрлерінің жиынтығы.

1.1.1 Қосымша білім беру бағдарламасы (Minor)

Қосымша білім беру бағдарламасы (Мінор) – бұл негізгі білім беру бағыты бойынша дайындықтан тыс білім алушылар үшін қосымша білім беру траекториясын ұсынғатын АЭжБУ бакалавриаттың білім беру бағдарламалары шенберіндегі оқу циклі. ББ-ның вариативті белігіне жатады және білім алушылардың бірқатар пәндерді тандауды ретінде іске асырылады (не бір — бірімен мазмунды байланысты, не байланыссыз-соңғы жағдайда бұл еркін минор).

Майнор-бакалавриаттың білім беру моделінің маңызды құрамдас белігі, оны іске асыру АЭжБУ-да 2020 жылы басталады.

Майнор-бұл студенттің оқу бағыты үшін өзара байланысты төрт пәннің (профильдік немесе профильдік емес) блогы.

Мысалы, болашақ энергетик қосымша білім ала алады, бұл экономика туралы білімді майнорды оку үшін "Экономика", ал болашақ бағдарламалық жасақтама бакалавры психология немесе менеджмент бойынша қосымша білім, Дағдылар мен құзыреттер ала алады, зерттеу үшін "Психология" немесе "Менеджмент" таңдай алады.

Майнорлар бакалавриаттың бірінші курсының соңында барлық студенттерге тандау үшін ұсынылады. Студент майнорды оқуды таңдай алады.

Майнор бакалавриаттың екінші және үшінші курстарында оқиды.

Майнордың ерекшелігі:

* бакалавриаттың екінші және үшінші курстарында оқытылады;

* жүйелі түрде оқытылатын төрт пәннен тұрады;

* "салмағы" 20 кредит (әр пәннің салмағы 5 кредит);

* Білім беру бағдарламасының негізгі белігіне кірмеуі мүмкін (негізгі пәндер бойынша несиeler негізгі бағдарламаның 240 кредитіне кіруі мүмкін, сонымен қатар 240 несиеге қосымша болуы мүмкін);

* әр білім беру бағдарламасының студенті өздігінен таңдайды;

* майнор пәндері оку процесінен бір мезгілде (кестеде оларға нақты уақыт, сабак күні, мысалы сенбі, кешкі уақыт беріледі) немесе жазғы қосымша семестр кезеңінде өткізіледі.

Карапайым тілмен айтқанда, майнор-бұл білім алушыға мамандықтан түбебейлі ерекшеленетін мүлдем жана нәрсені үйренуге немесе қосымша траекторияны таңдап, мамандық бойынша білімін тереңдетуге қосымша мүмкіндік.

1.2 Оқу процесі

Бір оку жылы шенберінде оқу процесін үйімдастыру оқу процесінің кестесі мен ғылыми кеңестің шешімімен бекітілетін Академиялық күнтізбе негізінде жүзеге асырылады. Академиялық күнтізбе университеттің ресми сайтында орналастырылады.

Академиялық күнтізбеде оқу жылы ішінде оқу сабактарын, аралық және қорытынды аттестаттауды, кәсіптік практикаларды және оқу жұмысының өзге де түрлерін өткізу кезеңдері, демалыс күндері (каникулдар мен мерекелер) көрсетіледі.

Әрбір академиялық кезең білім алушыларды аралық аттестаттау кезеңімен аяқталады.

Бітіруші курсты қоспағанда, жалпы ұзақтығы кемінде 7 аптаны құрайтын білім алушыларға оку жылы ішінде кемінде 2 рет каникул беріледі.

Кәсіптік практика білім алушының оқу жұмысының міндетті түрі болып табылады. Оқу процесін үйімдастыру кезінде кәсіптік практиканы академиялық кезеңнен бөлек те, академиялық кезеңмен қатар да енгізуге жол беріледі. Практиканың ұзақтығы студенттің апта ішіндегі 30 сағатқа тең (5 күндік жұмыс алтасында күніне 6 сағат) практикадағы Нормативтік жұмыс уақытына сүйене отырып, апта мен анықталады.

Университетте қосымша оқу қажеттілігін қанағаттандыру, академиялық берешекті немесе оқу жоспарларындағы айырманы жою, басқа білім беру үйімдарында білім алушылардың өзінің жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру үйімінде міндетті түрде қайта сынақ тапсыра отырып, оқу пәндерін зерделеу және кредиттерін игеру, үлгерімнің орташа балын (GPA) арттыру, аралас немесе қосымша білім беру бағдарламасын, оның ішінде қос дипломды

білім беру шенберінде менгеру үшін ұзақтығы кемінде 6 апта Жазғы семестр (бітіру курсын қосағанда) енгізіледі.

Бір академиялық несие оның барлық түрлері үшін 30 академиялық сағатқа тең. Оқу жұмысының барлық түрлері бойынша бір академиялық сағат 50 минутқа тең.

Бір қазақстандық академиялық кредиттің еңбек сыйымдылығы (30 академиялық сағат) ECTS-тің 1 кредиттіне (25-30 академиялық сағат) сәйкес келеді.

Кредиттік оқыту технологиясы кезінде білім алушылардың өзіндік жұмысы екі белікке бөлінеді: оқытушының басшылығымен орындалатын өзіндік жұмыс (СӨЖ) және толығымен дербес орындалатын жұмыс (ӨРОЖ – ӨРҮ өзі).

ӨРҮ-ның барлық көлемі білім алушыдан күнделікті өзіндік жұмысты талап ететін тапсырмалармен расталады.

Оқу қызметінің барлық түрлері бойынша білім алушының оқытушымен және ӨРҮ-мен байланыс жұмысының арасындағы уақыттың арақатынасы АЭБУ Ғылыми кеңесі әр оқу жылына бекітетін уақыт нормаларымен анықталады. Бұл ретте аудиториялық жұмыс көлемі әрбір пән көлемінің кемінде 30% - ын құрайды.

Теориялық оқыту мен аралық аттестаттауды жоспарлау кредиттердің бірыңғай көлемімен жүзеге асырылады, яғни әрбір пәнге кредиттердің жалпы саны оны зерделеуді де, осы пән бойынша аралық аттестаттау нысандарын дайындау мен одан өтуді де қамтиды.

Әрбір оқу пәні бір академиялық кезеңде оқытылады және қорытынды бақылаумен аяқталады.

Профессор-оқытушылар құрамының педагогикалық жүктемесін жоспарлау академиялық сағаттарда жүзеге асырылады. Бұл ретте аудиториялық сабактардағы педагогикалық жүктеме 1 академиялық сағат 50 минутқа тең нормага сүйене отырып есептеледі. Оқу жұмысының басқа түрлері бойынша педагогикалық жүктеме АЭжБУ Ғылыми кеңесінде бекітілетін уақыт нормалары негізінде есептеледі.

Академиялық ағындар мен топтар осы пәнге және осы оқытушиға жазылған білім алушылардың жеткілікті саны және олардың табыстылығының жеткілікті деңгейіне жету қағидаты бойынша қалыптасады.

Академиялық лектің толықтырылуы қол жетімді аудиториялық қорға байланысты анықталады. Топтың толымдылығы – 25 адам, кіші топтың толымдылығы – 12 адам.

Білім алушыларды оқу пәндеріне жазуды (Enrollment) тіркеуші кеңесі үйімдастырады. Бұл ретте студенттермен үйімдастырушылық-әдістемелік және консультациялық жұмыстар жүргізу үшін бітіруші кафедралар, білім алушыларды қолдау қызметтері және әдвайзерлер тартылады.

Білім алушы оқытудың жеке траекториясын айқындау кезінде жоғары оқу орны компоненті және таңдау компоненті шенберінде таңдай алады:

- 1) негізгі білім беру бағдарламасы бойынша пәндер (Major)
- 2) қосымша білім беру бағдарламасы бойынша пәндер (Mіnор)

Негізгі білім беру бағдарламасы бойынша пәндерді таңдау және менгеру тәртібі пререквизиттердің болуын ескере отырып жүзеге асырылады. Қосымша білім беру бағдарламасы бойынша пәндерді таңдау және менгеру тәртібі аралас немесе бейінді ББ бойынша қосымша құзыреттер алу үшін, сондай-ақ білім алушының жеке қажеттіліктерін қанагаттандыру үшін жүзеге асырылады.

Қосымша білім беру бағдарламасы бойынша таңдалатын пәндер көлемін ЖОО дербес белгілейді. Бұл ретте, қосымша ББ пәндерін білім алушылар ЖК және ТК пәндері шенберінде зерделейді және олардың көлемі негізгі ББ бойынша тиісті дәреже немесе біліктілік беру үшін қажетті академиялық кредиттердің жалпы көлеміне кіреді.

Қосымша ББ пәнінің дипломына (транскриптине) қосымшада жеке білім көрсетіледі.

АЭБУ қосымша/бірлескен ББ бойынша оқыту нәтижелерін растайтын қосымша құжат (мысалы, сертификат) бере алады.

Оқу пәндеріне жазылу процесінде білім алушылар өздерінің ЖОЖ-ын қалыптастырады. Бұл ретте олар:

- 1) Кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу процесін үйімдастыру қағидаларымен танысады;
- 2) оқу пәндеріне тіркеудің және ЖОЖ-ға өзгерістер енгізудің белгіленген мерзімдерін сақтайды;

3) мецгерілген пререквизиттерді ескере отырып, пәндерге жазылады.

Білім алушылардың оку жетістіктері (білімі, іскерліктері, дағдылары мен құзыреттері) халықаралық практикада қабылданған цифрлық эквиваленті бар әріптік жүйеге және дәстүрлі жүйе бойынша бағаларга (он бағалар, кему шамасына қарай, "A"-дан "D" – ға дейін және "қанагаттанарлықсыз" - "FX", "F") сәйкес келетін 100 балдық шкала бойынша бағаланады.

"Fx" белгісіне сәйкес келетін "қанагаттанарлықсыз" баға алған жағдайда білім алушы оку пәнінің/модуль бағдарламасының қайта өтуінсіз қорытынды бақылауды қайта тапсыруға мүмкіндігі бар.

"F" белгісіне сәйкес "қанагаттанарлықсыз" деген баға алған жағдайда білім алушы осы оку пәніне/модуліне қайта жазылады, оку сабактарының барлық түрлеріне қатысады, бағдарламага сәйкес оку жұмысының барлық түрлерін орындайды және қорытынды бақылауды қайта тапсырады.

Білім беру бағдарламасын іске асыру сапасын арттыру және білім алушылардың оку жетістіктерін бағалаудың обьективтілігін қамтамасыз ету максатында оқыту және қорытынды бақылау процестері болінеді. Білім алушыларды аралық және қорытынды аттестаттауды тіркеуіші кеңесі ұйымдастырады.

Тіркеуіші кеңесі осы бұйрыққа қосымшага сәйкес студенттер топтарындағы өту деңгейінен жогары абсолюттік бағалардың нақты пайыздық бөлінуін көрсететін Бағалау кестесіне сәйкес білім алушыларды аралық аттестаттау нәтижелерінің тұрақты мониторингін және оларды талдауды жүргізеді.

Білім алушыға оку пәндері (модульдер) және оку жұмысының өзге де түрлері бойынша, сондай-ақ ББ зерделеу аяқталғаннан кейін академиялық кредиттер беру ол қол жеткізген оқыту нәтижелерін оң бағалау кезінде жүзеге асырылады.

Оқытудың алдыңғы деңгейлерінде және басқа да формальды білім беру ұйымдарында білім алушылардың қол жеткізген оку нәтижелері мен алған оң бағалары академиялық кредиттерді қайта есептеу туралы ереже негізінде академиялық кредиттерді қайта есепке ала отырып танылады.

Бейресми білім беруді Оқыту нәтижелері тану ережелеріне сәйкес танылады

Ауысу, қайта қабылдау кезінде білім алушының қол жеткізген оку нәтижелері, оң бағалары ESTC типі бойынша академиялық кредиттерді қайта есептеу туралы Ережеге сәйкес академиялық кредиттерді бір ББ-дан екіншісіне, бір ұйымнан екіншісіне ауыстыру арқылы танылады. АЭжБУ-га ауыстыру және қайта қабылдау ЖОО дербес әзірлеген АЭжБУ-га ауыстыру және қайта қабылдау қағидалары негізінде жүргізіледі.

Білім алушылардың ресми және бейресми білім беруде алған барлық академиялық кредиттері мен қол жеткізген оку нәтижелері емір бойы жинақталады.

1.2.1 Оку процесін қашықтықтан немесе аралас форматта ұйымдастыру

Тиісті мемлекеттік органдар шектеу іс-шараларын жүзеге асырған, төтенше жағдай енгізілген, белгілі бір аумақта әлеуметтік, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар түндиған жағдайда, білім беру процесін қашықтықтан немесе аралас оқыту форматына ауыстырылуы мүмкін.

Қашықтықтан оқыту-педагог қызметкерлер мен білім алушылардың өзара және педагогикалық, сондай-ақ ақпараттық және телекоммуникациялық технологияларды пайдалана отырып оқыту құралдарымен уақыт пен кеңістіктегі мақсатты түрде ұйымдастырылған және келісілген өзара іс-кимыл процесі.

Аралас оқыту-был ЖОКОБҮ-ның білім беру порталында орналастырылған арнайы электрондық оку материалдарын пайдаланатын, дәстүрлі күндізгі оқытууды онлайн оқытумен ұштастыру негізінде білім беру процесін ұйымдастыру.

Білім беру процесін қашықтықтан немесе аралас форматқа ауыстырған жағдайда АЭжБУ мыналарды қамтамасыз етеді:

1) оку корпустары мен жатақханалардагы санитариялық-эпидемиологиялық режим (бұдан әрі - ЭТК) ;

2) барлық қызметкерлер мен білім алушыларды ЭТК қамтамасыз ету Регламентімен таныстыру;

3) карантиндік жағдайларды ескере отырып, білім беру қызметін ұйымдастыруды қамтиды;

- 4) АКТ-ны пайдалана отырып жұмыс істеу дагдышарын игеру үшін ПОҚ біліктілігін арттыру;
  - 5) әртүрлі білім беру платформаларында барлық деңгейлер бойынша жеке білім беру контентін (онлайн курстар) әзірлеу;
  - 6) сапаны қамтамасыз ету саясаты контексінде оқыту сапасының мониторингі;
  - 7) Академиялық адалдық қағидаттарын сақтау,
  - 8) аралық және қорытынды аттестаттауды өткізу ресімін прокторинг жүйесімен қамтамасыз ету;
  - 9) университет қызыметін техникалық жараптандыру,
  - 10) қашықтықтан және аралас оқыту форматтарының талаптарына сәйкес құжат айналымын және коммуникацияларды, оку процесін үйымдастыруды (электрондық құжат айналымы, электрондық кесте, электрондық кітапхана және т.б.) қамтиды.
- Қашықтықтан (немесе аралас) оқыту форматына ауысқан жағдайда университетте төмендегілер үйымдастырылады::
- 1) тіркеушінің виртуалды (онлайн) Кеңесінің, виртуалды деканаттың, виртуалды Ректораттың жұмыс істеуі;
  - 2) цифрлық офицерлерді, цифрлық еріктілерді тарту;
  - 3) МДҮ режимінде оку сабактарын өткізуі үздіксіз үйымдастыру үшін қажетті IT-инфрақұрылымды құру: орынды желілік қосылыстың, серверлік жабдықтың, АШД-ның болуы, киберқауіпсіздік жүйелерінің жұмыс істеуі;
  - 4) бір немесе бірнеше интеграцияланған платформаларды колдана отырып, оку процесін басқару функционалын толық қамтитын LMS және ЖЖОКБҰ ҚБТ платформасының жұмыс істеуін қамтамасыз ету;
  - 5) сапалы контентті қалыптастыру (онлайн курстар, кейстер және т. б.) және оку контентіне мониторинг жүргізуі көздейтін электрондық кітапхана ресурстарымен қамтамасыз ету;
  - 6) білім алушыларға қажетті оку контентін толық көлемде беру және бақылау іс-шараларының салмақтық коэффициентін күтіре мүмкіндігімен электрондық журналдың жұмыс істеуі болып табылады;
  - 7) оқытушылардың АКТ - құзыреттерін арттыру, жеке онлайн курстарды, электрондық кейстерді әзірлеу біліктерін, білім алушылардың оку жетістіктерін критериалды бағалауды колдану дагдышарын дамыту;
  - 8) силлабуста оқытушы ұсынған оқыту сервистері мен әртүрлі типтегі платформаларды пайдалана отырып Теориялық оқыту (онлайн-курстар, асинхрондық коммуникациялар, білім алушыга ынғайлы уақытта оқыту немесе кесте бойынша онлайн сабактарды үйымдастыру);
  - 9) зертханалық, практикалық сабактарды қашықтық, сондай-ақ аралас форматта кесте бойынша немесе жеке, жылжымалы кесте бойынша және ауданы 36 ш. м. стандартты зертханада 4 студенттен артық емес өткізу.
  - 10) кәсіптік практиканы даярлау бағыты мен оту орнына байланысты әртүрлі форматтарда іске асыру – дәстүрлі, қашықтықтан, аралас және т. б.
  - 11) 1 курс студенттері үшін қыркүйек айында қашықтықтан оқыту форматында бағдар беру кезеңін іске асыру мақсатында 2-4 апта өткізіледі::
    - ЖЖОКБҰ-ның Академиялық саясатымен, ЖЖОКБҰ-дағы оқыту және бағалау саясатымен танысу және бейімдеу;
    - логин мен парольдерді алу, ЖЖОКБҰ жүйесінде тіркеу;
    - білім беру қызыметін алуға шарт жасасу;
    - әдвайзермен танысу;
    - ЖОЖ тіркеу / жазу және қалыптастыру;
    - ЭТК қамтамасыз ету регламентін орындау бойынша нұскама.
  - Сондай-ақ жұмыс бойынша оқыту үшін:
    - электрондық кітапханамен;
    - LMS және DOT платформаларында;
    - нақты уақыт режимінде бейне байланысын колдайтын платформаларда;
    - прокторинг жүйесінде аралық және қорытынды аттестацияларды өткізу ресімдері;
    - ЖОО жастар үйымдарының жұмысымен танысу және осы үйымдарға кіру;
  - 12) 1 курс магистранттары мен докторанттары үшін қыркүйек айында 2 апта қашықтықтан сабак өткізу үшін бейімделу және оқыту жүйесімен танысу үшін тармақшаны қараныз, сонымен

катарғылыми зерттеудің траекториясын анықтау, ғылыми жетекшімен таңдау және танысу, жеке жұмыс жоспарын жасау үшін.

13) магистранттар мен докторанттардың тағылымдамасын басқа академиялық кезеңге ауыстыру не қашықтықтан үйымдастыру мүмкіндігі;

14) магистранттар мен докторанттардың қашықтықтан немесе зертханаларда ЭТК-ны ескере отырып, жеке кесте бойынша ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу.

2 Академиялық ұтқырлықты үйымдастыру

Академиялық ұтқырлықты қамтамасыз ету үшін білім алушылар басқа білім беру үйымдарында, оның ішінде шетелде жекелеген пәндерді зерделейді.

Бұл ретте білім беру үйымдары арасында екі жақты шарт жасалады.

Білім алушылардың академиялық ұтқырлығын үйымдастыру тәртібі, студенттерді іріктеу білім алушылардың академиялық ұтқырлығы туралы ереже негізінде жүзеге асырылады.

Бұл ретте, мемлекет деңгейінде қаржыландырылатын бағдарламалар шенберінде академиялық ұтқырлыққа катысу үшін жіберу Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2008 жылғы 19 қарашадағы № 613 бүйрігімен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 5499 болып тіркелген) шетелде, оның ішінде академиялық ұтқырлық шенберінде окуга жіберу қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады. Халықаралық кредиттік ұтқырлыққа катысу үшін кабылдаушы білім беру үйымы көздеген деңгейде шет тілін білу қажет. Ұтқырлық бағдарламасы бойынша білім алушының окуын растайтын қорытынды құжат транскрипт немесе болған елдегі оның баламасы болып табылады. Транскриптке оку бағдарламасы туралы мәліметтер: пәндердің (модульдің) атаулары, бағалар, игерілген академиялық кредиттердің саны енгізіледі.

Білім алушылар академиялық ұтқырлық шенберінде толық көлемде игерген және транскриптен расталған Оқыту нәтижелері міндетті түрде қайта есептеледі.

3 Қос дипломды білім беру бағдарламаларын және бірлескен білім беру бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру

Қос диплом бағдарламалары-әріптес жоғары және (немесе) жоғары оку орнынан кейінгі білім беру үйымдарының білім беру бағдарламаларының салыстырмалығына және үндестірілуіне негізделген және Тараптардың бағдарламаның мақсаттары мен мазмұнын айқындау, оку процесін үйымдастыру, берілетін дәрежелер немесе берілетін біліктіліктер сияқты мәселелер бойынша жалпы міндеттемелер кабылдауымен сипатталатын бағдарламалар. Қос дипломды білім беру бағдарламалары екі әріптес жоғары оку орны арасындағы келісім негізінде әзірленеді.

Бұл ретте қос дипломды білім беру бағдарламаларын іске асырудың міндетті шарттары:

1) келісілген білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бекіту;

2) қос дипломды білім беруге енгізілген білім алушылардың әріптес жоғары және (немесе) жоғары оку орнынан кейінгі білім беру үйымындағы білім беру бағдарламасының бір бөлігін менгеруі;

3) уағдаластықтар, сапаны қамтамасыз етудің жалпы қағидаттары мен стандарттары негізінде оқыту кезеңдері мен нәтижелерін міндетті түрде тану және автоматты түрде қайта есепке алу;

4) оқытушылардың қос дипломды білім беруге қатысуы, білім беру бағдарламасын бірлесіп әзірлеу, оқыту, жалпы қабылдау және аттестаттау комиссияларына қатысу;

5) қос дипломды білім беру бағдарламаларын толық менгерген білім алушыларға әрбір әріптес жоғары және (немесе) жоғары оку орнынан кейінгі білім беру үйымының дәрежесіне үағдаластықтар негізінде бір бірлескен дәреже беріледі.

Білім алушыны қос дипломды білім беру бағдарламасына енгізу оның өтініші негізінде және әріптес ЖОО-мен жасалған келісімге (Шартқа) сәйкес жүзеге асырылады. Білім алушы серіктес ЖОО-ға қабылдау рәсімінен өтеді.

Қос дипломды білім беру бағдарламасына енгізілген шетелдік білім алушылар "енгізілген білім" деген ерекше белгімен және оку кезеңін, мерзімін, пәндер санын және игерілетін кредиттердің көлемін көрсете отырып, білім алушылардың жалпы контингентіне қабылдаудың

ұқсас рәсімдерінен өтеді.

Білім алушының жеке оку жоспары оку пәндерінің тізбесін, олардың еңбек сыйымдылығын (кредитпен және сағатпен), семестрлер, олар менгерілетін жоғары және (немесе) жоғары оку орнынан кейінгі білім беру үйимдары-серіктестер бойынша бөлуді, қайта есепке алу тәртібін қамтиды.

Қос дипломды білім беру бағдарламасы Қазақстан Республикасының жоғары және жоғары оку орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарының талаптарын және әріптес жоғары оку орны үйимының талаптарын ескереді.

Екі тараптың білім беру бағдарламалары пәндерінің тізбесі білім алушының жеке оку жоспарын жасау кезінде ескеріледі. Сондай-ақ, білім алушы практиканың барлық түрлерінен және корытынды аттестаттаудан толық қолемде өтеді. Әріптес ЖОО-да окуга ақы төлеу жасалған келісім негізінде жүзеге асырылады. Қос дипломды білім беру бағдарламалары бойынша оқыту кезінде оқытуудың әртүрлі технологияларын, оның ішінде қашықтықтан оқыту технологияларын пайдалануға болады. Әрбір оку жылының соңында бағдарламаның тиісті модулін іске асыратын әріптес ЖОО білім алушыға транскрипт береді.

Оку аяқталғаннан кейін және бағдарламалардың әрқайсысы бойынша барлық талаптарды орындағаннан кейін білім алушыға академиялық дәреже беру туралы белгіленген үлгідегі екі диплом және уағдастық негізінде екі транскрипт не бір бірлескен диплом беріледі.

АҚ проректоры

АМД директоры

С. Коньшин

Р. Мухамеджанова

